

ten angaaer, er der da noget saa overordentlig Friskende for en Capitalist til at give sig af med det, som han slet ikke forstaaer; eller ibetmindste for en stor Deel maatte overlade saaledes til Andre, at han derved sætter sin Capital paa Spil? Men, dersom nu ogsaa virkelig Frygten var grundet, ere da Capitalisterne ved dette Forslag forhindrede i at anvende deres Capitaler til Haandværk? Det troer jeg dog, man maa indrømme ikke er Tilfældet; thi, naar en saadan Capitalist bliver saa hidsig paa at ville anvende sine Penge paa et Haandværk, saa skal han kun aflægge een Prøve, og saa kan han drive alle Stages Haandværk. Dersom altsaa en saadan Capitalist, for at tage et Exempel, lærte at lave en Paryk, kunde han være Smed, Skomager og alle mulige andre Ting, efterat have leveret dette Prøvestykke. Hvad den anden Art af Capitaler angaaer, som samle sig for at udføre et Foretagende, saa troer jeg heller ikke, at det ærede Medlem behøver at have stor Frygt for den; at det er skeet, det er ganske vist, men til hans Beroligelse skal jeg blot anføre 2 Tilfælde, som jeg netop mindes. Det ene var en stor Capital, som for nogle Aar siden blev skudt sammen for at sye Klæder ved Hjælp af en Maskine, men det Selskab er allerede gaaet fallit; det andet Selskab blev dannet med $\frac{1}{2}$ Million for at sye Skoe og Støvler; jeg har seet, at man har sammenkaldt Actiehaverne, for at meddele dem, at Capitalen allerede er opslugt. Dette maa tjene til det ærede Medlems Beroligelse for, at det ikke er saa let, som han troer, for Capitalen at udøve Haandværk. Dersom Capitalen forvrigt virkelig kunde finde en fornuftig og god Anvendelse, hvorledes vil da det ærede Medlem skarpt adskille de 2 Dele, Haandværk og Fabrik?

Da der er blevet fremsført saamange Exempler fra andre Lande, og jeg sædvanligviis — jeg indrømmer det — tager mine Exempler fra et Land, som, troer jeg, foregaaer os Alle med, hvad jeg kalder et godt Exempel, saa skal jeg tillade mig at minde om, at den største Fabrikdrift, som nu bestaaer i England, nemlig Bomuldsfabricationen, i sin Tid har været et Haandværk; den var lige indtil

henved Slutningen af forrige Aarhundrede et ganske simpelt Haandværk, som fødte saa Folk paa en daarlig Maade — det var Bomuldsvæverne i den vestligste og midterste Deel af England —, indtil en simpel Bomuldsvæver, en fattig Mand, som hed Arkwright, havde stillet saalange ved sin Bævr og Rok, at han tilsidst fandt paa en Spindemaskine, som har bidraget saa væsentligt til Englands Storhed; og siden det er blevet tilladt at anføre statslige Oplysninger, vil jeg minde om, at Bomuldsfabricationen i England paa den Tid ikke beløb sig til mere end til 4 Millioner Pund Bomuld, medens den nu løber op til et saa stort Quantum, at jeg er bange for at nævne det (En Stemme: Nævn det kun!). Ja, jeg vil da nævne, at fra den Tid, Udførselen af Bomuldsvarer begyndte, er Bomuldsfabricationen stegen saameget, at hele Verdens Befolkning i England kjober Bomuldsvarer for 3 Mk. og nogle Skilling pro persona — at Haandværket er gaaet over til at blive Fabrikdrift har ført dertil. Jeg har aldrig hørt, at Arkwright gjorde nogen Prøve, det er meget muligt, saameget mere som han var en saa fattig Mand, at han ikke havde Tid eller de fornødne Penge at anvende derpaa.

Det ærede Medlem for Maribo Amts Abo Balgfreds (Monrad) forlanger, at vi af politiske Grunde skulle udsætte den Tid, da vi skulle ophøre at lempe. Jeg paastaar nu, at, dersom vi ville lempe os saameget, som det ærede Medlem forlanger, saa bliver det til en Ulempe; og jeg paastaar desuden, at der er lempet meget længe. Jeg skal slet ikke gaae tilbage til det forrige Aarhundrede, jeg skal ikke engang gaae tilbage til 1844, men jeg vil minde det ærede Medlem og det ærede Thing om, at der er skeet Opfyldelse til alle disse forældede Institutioner, som jeg anseer for skadelige for det almene Vel; de ere blevne lovlig opsagte. Jeg troer ikke, at jeg tager feil, naar jeg siger, at der et Sted i Grundloven staaer, at alle Indskrænkninger for den frie, uhindrede Afgang til Erhverv skulle afskaffes, naar de ikke ere tjenlige for det almene Vel; jeg troer, at det omtrent er Ordene, og jeg paastaar, at det er en Opfyldelse til alle